

Notat om ny Klimaplan – strategisk energiplan

admad@herning.dk
www.herning.dk

Kontaktperson:
Anders Debel

Dato: 16-06-2014

Byrådet vedtog i 2009 ”Plan for klimaforbedring i Herning Kommune” med det erklærede mål at vise omverdenen, at det er muligt at udvikle en dynamisk vækstkommune med borgeren i centrum og med stort erhvervs- og fritidspotentiale, uden at det belaster klimaet.

Målet var gennem et samarbejde med borgere og erhvervsliv at bremse konsekvenserne af de klimaforandringer, der også i 2009 var synlige overalt i verden. Samtidig med vedtagelsen af den første klimaplan blev der besluttet en fireårig revision.

Atmosfærens indhold af drivhusgasser er steget kraftigt gennem de seneste 200 år, og mange af drivhusgasserne stammer fra energiforsyningen. Den grønne omstilling er i gang og med den behovet for investering i nye løsninger. Der er brug for, at kommunerne arbejder strategisk med at skabe vækst på basis af forandringen. Vækst og beskæftigelse skal styrkes for at sikre byens og lokalsamfundenes fremtid, og samtidig skal der gøres en indsats for at bremse klimaforandringerne. Hele buketten kan samles i en *strategisk energiplan*.

Potentialerne er mange og store. For eksempel:

Nye arbejdspladser, bedre boliger,

Med en strategisk energiplan kan Byrådet samle og koordinere interesser på tværs af sektorer, sikre beskæftigelsen og udnytte mulighederne for rener energi og besparelser optimalt. En strategisk tilgang rummer rige muligheder for nye job. Her er nævnt nogle eksempler:

- Borgere og virksomheder i Herning Kommune importerer hvert år fossile brændsler for cirka 1,2 mia. kr. I det omfang importerede brændsler erstattes af solenergi, vindkraft og lokalt produceret biomasse, omsættes udgifterne til investeringer, der fører til lokal vækst og beskæftigelse. Beskæftigelseseffekten varierer, men i gennemsnit skabes der en ny arbejdsplads for hver en mio. kr. investeret i lokale løsninger inden for vedvarende energi og energibesparelser¹.

---

¹ Kilde: '[Perspektivplan for 50% vedvarende energi i Region Midtjylland i 2025](#)', Regional Udvikling 2012. Prisen for importeret fossilt brændsel er vurderet ud fra forholdet imellem befolkningstallene i Herning Kommune og Region Midtjylland. Hvert år importeres der fossile brændsler for 17 mia. kr. samlet set i Region Midtjylland (s. 37).

- ScanEnergi har tilbudt at lave to energirenovierungsprojekter, hver med 100 boliger, i Herning Kommune. Metoden bygger på rådgivning, opfølgning og brug af lokale håndværkere. På baggrund af erfaringerne fra lignende projekter i Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande kommuner ventes hver bolig i gennemsnit at investere 30.000-40.000 kr. med en deraf følgende besparelse på 3.600-4.800 kr./år. Investeringerne i de i alt 200 boliger ventes at generere omkring ti nye, lokale arbejdspladser. Derved øges skatteprovenuet til kommunen samtidig med, at CO₂-udledningen reduceres, og boligmassen forbedres. Når investeringerne er tjent hjem, øges de involverede borgers disponible indkomst.
- Energirenovering af kommunale ejendomme rummer et tilsvarende beskæftigelsespotentiale. Herning Kommune gennemfører de kommende tre år energirenovering i egne bygninger for 20 mio. kr.

... bedre bundlinjer for virksomheder,

- Under Carbon 20 sparede 119 virksomheder tilsammen 15.400 tons CO₂. Hver virksomhed investerede i gennemsnit for 200.000 kr. i energibesparelser med en gennemsnitlig tilbagebetalingstid på 2,1 år. Projektets samlede investeringer på godt 24 mio. kr. anslås at have skabt omkring 24 lokale arbejdspladser.

... og optimal udnyttelse af gylle og biomasse

- Det er et nationalt mål, at 50 procent af husdyrgødningen skal udnyttes til biogasproduktion, enten til el og varme eller som brændstof. Byrådet kan styrke konkurrenceevnen i landbruget gennem grundig planlægning; Hvis kommunerne hver for sig planlægger og tilskynder til investering i den samme mængde biomasse, eller hvis biomassen ikke udnyttes optimalt, vil løsningerne blive både dyre og kortsigtede. Tværgående strategisk planlægning mellem kommunerne er derfor nødvendig.
- En ko producerer 20 m³ gylle om året. Biogas fra 100 køer rækker til godt 97.000 km kørsel i bil eller 2.700 timers bybuskørsel. Biogas som brændstof i busser og lastbiler kan derfor nedbringe den massive CO₂-udledning fra både trafik og landbrug. Biogastransport er almindeligt udbredt i både Tyskland og Sverige, hvor hhv. 100.000 og 44.000 standardkøretøjer kører på biogas.

Klimainsatsen i Herning hidtil

Klimaplanen fra 2009 danner ramme om kommunens aktiviteter i Green Cities-samarbejdet, Klimakommuneaftalen og senest tilslutningen til EU's Borgmesterpagt i 2013 om en bred og målrettet klima- og energiindsats.

Målet fra 2009 om at CO₂-udledningen i Herning skal ned med 25 procent i perioden 2007-2015 er i den forgangne planperiode søgt opnået gennem en række klimatiltag, for eksempel:

- Mange forbrugere har omlagt fra individuel opvarmning med olie og naturgas til klimavenlig fjernvarme. Samtidig viser den seneste opgørelse, at andelen af vedvarende energi i varmforsyningen er oppe på 50 procent i Herning Kommune.
- Vindmølleplanen fra 2010 sikrer rammerne for udvidelse af vindkraft. Sammen med blandt andet etablering af private solcelleanlæg og det vedholdende fokus på energioptimering har dette betydet, at CO₂-udledningen fra el er faldet markant. Ved den seneste opgørelse udgjorde vedvarende energi 84 procent af den samlede elforsyning i Herning Kommune.

- I 2011 gennemførte kommunen i samarbejde med EnergiMidt og Heden & Fjorden projektet, ”Energitjek i landbrug”. Her fik ti landbrug foretaget energiscreeninger og der blev fundet et gennemsnitligt besparelsespotentialt pr. bedrift på 140.000 kWh svarende til 250.000 kroner.
- Development Centre UMT, Birk blev i 2012 valgt som operatør for den regionale satsning, Rethink Business, som engagerer virksomheder i genanvendelse og cirkulær økonomi som konkurrenceparameter. Herning Kommune deltager selv med et projekt, der med afsæt i aftalen om leje, vask og vedligehold af arbejdstøj undersøger, hvordan kommunens efterspørgsel er en drivkraft for grøn vækst hos lokale virksomheder.
- Under Carbon 20-projektet har 15 virksomheder i Herning tilsammen reduceret deres CO₂-udledning med knapt 5.000 tons svarende til 24 procent.. Hver virksomhed har i gennemsnit investeret godt 200.000 kr. i energibesparelser.
- I 2009 indførte kommunen energistyring i egne bygninger. Siden da er elforbruget faldet godt syv procent takket være energibesparelser og strukturændringer.
- For at dæmme op for en støt stigende CO₂-udledningen fra trafik, gennemføres der på trafikområdet projekt Herning Cykler, der skal få flere til at vælge cyklen frem for bil. Ved seneste udbud af bybuskørslen er der indført incitament for mere klimavenlig drift. Senest er der i 2013 etableret en privat delebilordning i Herning. men området er svært tilgængeligt for kommunale klimatiltag. Der skal arbejdes tværgående for at vende udviklingen.
- I forhold til borgerne er der løbende iværksat forskellige kampagner og aktiviteter, herunder bl.a. Klimalandsby Studsgård, Klimanetværk Herning, den årlige temauge Grøn Herning Uge, Grøn Inspirationsdag for daginstitutionerne og uddannelse af Klimaambassadører i Boligselskabet Fruehøjgård.

Sammen gør vi det bedre

Opgørelser viser, at det går den rigtige vej. Bare ikke hurtigt nok i forhold til klimamålsætningen. Den samlede CO₂-udledning i Herning Kommune er faldet 12 procent i perioden 2007-2011. Stigende udledning fra landbrug og transport bremser imidlertid udviklingen samlet set.

Strategisk energiplanlægning handler *især* om samarbejde og inddragelse på tværs af interesser, sektorer og kommunegrænser. Strategisk energiplanlægning er Byrådets mulighed for at vise ansvar og lederskab gennem en koordineret, helhedsorienteret indsats.

Eksempel på en konkret businesscase:

- for en del af den kommunale klimainsats kan skitseres således: Kommunen betaler 3.500 kr. til ScanEnergi eller lignende virksomhed for hver bolig, der faktisk gennemfører en energirenovering. Hver bolig investerer i gennemsnit 35.000 kr., hvoraf 12 procent² går til kommunen via skatten. Ved energirenovering af 200 boliger vil der blive genereret 840.000 kr. til kommunekassen, hvorved businesscasen viser et overskud på 140.000 kr. svarende til 20 %

---

² For hver faktureret 100 kr. er gennemsnitligt 48 kr. løn – de resterende er materialeudgifter og moms. Kommuneskatten udgør 25% svarende til 12 kr.

Ud over klimaaspektet og beskæftigelseeffekten er der således også et klart økonomisk incitament for kommunen til at udarbejde og gennemføre en koordineret, strategisk klimaplan.